

KATASZTRÓFAVÉDELEM ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzés megnevezése: katasztrófavédelem (Disaster Management)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképesség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség:
- katasztrófavédelmi szervező, katasztrófavédelmi műveleti szakirányon
- katasztrófavédelmi szervező, tűzvédelmi és mentésirányítási szakirányon
- katasztrófavédelmi szervező, iparbiztonsági szakirányon
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
- Disaster Manager in Disaster Management Operational
- Disaster Manager in Fire Prevention and Rescue Control
- Disaster Manager in Industry Safety
- választható szakirányok: katasztrófavédelmi műveleti, tűzvédelmi és mentésirányítási, iparbiztonsági

3. Képzési terület, az NKE tv. 3 §-ában meghatározott felsőoktatási terület: államtudományi, rendészeti felsőoktatás

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 12 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit
- a szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 51 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:

1032

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan, a közszolgálati élet pályára szocializálódott, a hivatásrendek közötti együttműködésre képes katasztrófavédelmi szervezők képzése, akik a katasztrófavédelmi szerveknél, az önkormányzati és a

létesítményi tűzoltóságnál, a közigazgatási és a gazdasági szervezeteknél katasztrófavédelmi, tűzvédelmi, iparbiztonsági feladatok ellátására alkalmasak. Képesek az adott szervezetben önálló szakmai munkavégzésre, kellő gyakorlat megszerzésével vezetői feladatok ellátására, továbbá felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó közös szakmai kompetenciák

7.1.1. A katasztrófavédelmi szervező

a) tudása

- Mélységében ismeri a katasztrófavédelmi szervek ágainak tevékenységéhez kapcsolódó átfogó fogalmakat, összefüggéseket, szabályokat, folyamatokat, eljárásokat.
- Részletesen ismeri a közigazgatási rendszerszemlélet összefüggéseit és a rendészeti igazgatási tevékenység ellátásához szükséges általános és speciális szakmai eljárási szabályokat, rendelkezik általános vezetés- és szervezéselméleti ismeretekkel.
- Átfogóan ismeri a szakterületével összefüggő jogszabályokat.
- Részleteiben ismeri a vezetés és irányítás, valamint az alárendeltek napi szolgálati életének gyakorlatára vonatkozó követelményeket.
- Átfogóan ismeri a katasztrófavédelmi szervek és a tűzoltóság szervezeti felépítésének, működésének, munkamódszereinek előírásait.
- Tisztában van a szolgálati feladatainak alapvető szabályaival, azok összefüggéseivel és gyakorlati alkalmazásának módszereivel.
- Alapvetően ismeri a hazai és a nemzetközi katasztrófavédelmi szervekkel történő együttműködés szabályait.

b) képességei

- Képes a szakterületi hatósági és szakhatósági jogalkalmazásra.
- Képes a szakmai és az eljárási jogszabályokban meghatározott rendelkezések megfelelő alkalmazására.
- Képes a mentésirányításban beosztott parancsnoki feladatok ellátására.
- Képes a társszervekkel és a társhatóságokkal történő együttműködésre.
- Képes végezni, irányítani és vezetni a rendvédelmi szolgálati tevékenységet, továbbá ennek során más hivatásrendek feladataiban való közreműködésre.

- Képes ellátni a szervezeten belüli és szervezeten kívüli szakterületi kommunikációs feladatokat.
- Képes a katasztrófavédelmi igazgatás területén szervezési, tervezési, koordinációs, döntés-előkészítő és ellenőrző feladatok ellátására.
- Képes a közigazgatási és gazdálkodó szervezetekkel való kapcsolattartásra és együttműködésre.
- Képes a nemzetközi katasztrófavédelmi szakmai szervezetekkel történő kapcsolattartásra és együttműködésre.

c) attitűdje

- Nyitott a katasztrófavédelem új szakmai ismereteinek befogadására és alkalmazására.
- Nyitott a katasztrófavédelem területén megjelenő új nemzetközi és hazai módszertan és eljárás önálló elsajátítására.
- Motivált a katasztrófavédelemmel kapcsolatos szervező, előkészítő, operatív irányító feladatokra.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudása és a vezetői útmutatás alapján részt vesz a katasztrófavédelem területi feladatainak megtervezésében, részfeladatok vezetőként történő végrehajtásában.
- Felelős az általa felügyelt szakterületi feladatok tervezéséért, szervezéséért és végrehajtásáért.
- Döntéséért, mulasztásaiért felelősséget vállal.

7.1.2. A szakirányokon szerezhető sajátos kompetenciák

7.1.2.1. A katasztrófavédelmi műveleti szakirányon továbbá a katasztrófavédelmi szervező

a) tudása

- Mélyrehatóan ismeri a különböző katasztrófák elleni védekezésre vonatkozó komplex elméleti feladatokat és a lakosság védelme gyakorlati végrehajtásának módjait, módszereit.
- Átfogóan ismeri a polgári védelemre vonatkozó jogi szabályozók és az abban foglalt feladatok körét.
- Megfelelő elméleti ismeretekkel rendelkezik a katasztrófák elleni védekezés nemzetközi kapcsolatrendszeréről, valamint a védekezésben

résztevő szervezetek tevékenységéről, a szervezetek közötti koordináció gyakorlati végrehajtásáról.

b) képességei

- Képes a katasztrófák elleni védekezésben szervezési, koordinációs feladatokat ellátni.

- Képes a lakosság komplex védelmének megtervezésére, a polgári védelmi szervezetek létrehozására és működtetésük során részfeladatok ellátására, valamint a védekezés feladatrendszerének egyes elemeinek önálló irányítására.

- Képes a katasztrófa-megelőzés, a védekezés és a helyreállítás feladatrendszerének összekapcsolódására, az e feladatokban közreműködő közigazgatási szervek tevékenységének összehangolására.

c) attitűdje

- A katasztrófavédelmi feladatrendszer végrehajtása során törekszik a megelőzésre, védekezésre és a helyreállításra vonatkozó ismeretek magas színvonalú ellátására.

- Saját maga motivált és motiválja a védekezésben résztvevőket az emberi élet, egészség és vagyon biztonsága maximális megteremtésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Beosztottjait, a polgári védelmi alegységek tagjait, a közbiztonsági referenseket és a védekezésben résztvevőket a védekezési új ismeretek megismerésére és alkalmazásukra inspirálja.

- A katasztrófavédelmi feladatok végrehajtását nagy önállósággal hajtja és hajtja végre a komplexitás szem előtt tartásával.

7.1.2.2. A tűzvédelmi és mentésirányítási szakirányon továbbá a katasztrófavédelmi szervező

a) tudása

- Magas szinten ismeri a katasztrófavédelmi és tűzvédelmi jogszabályokban, szabványokban és hatósági előírásokban foglaltakat és azok gyakorlati alkalmazását, eljárási és eszközrendszerét.

- Széles körű ismeretekkel rendelkezik a tűzmegelőzési, tűzoltási és kárelhárítási, valamint tűzvizsgálattal kapcsolatos hatósági eljárási rend területén.

- Magas szinten ismeri a katasztrófavédelmi beavatkozások szakmai fogásait és a mentő tűzvédelem taktikai eljárásait.

b) képességei

- Képes a katasztrófavédelmi és tűzvédelmi hatósági tevékenység ellátására.

- Képes a tűzoltási, műszaki mentési és elsődleges katasztrófa-elhárítási feladatokkal kapcsolatos vezetői feladatok ellátására.

- Képes a tűzvizsgálati cselekmények lefolytatására.

- Képes az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóságok, tűzvédelmi szervezetek szakmai irányítására.

c) attitűdje

- Magáénak érzi a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló jogszabályokban és az azokhoz kapcsolódó irányítási és belső normatívákban foglaltakat.

- Azonosul a katasztrófavédelmi, tűzvédelmi hatósági, szakhatósági, valamint a mentő tűzvédelmi és a tűzvizsgálati feladatokra vonatkozó jogszabályokban, szabványokban foglaltakkal, azok gyakorlati alkalmazásának rendjével.

- Motivált a tűzoltással, műszaki mentéssel kapcsolatos szervező, előkészítő, operatív irányító és értékelő feladatokra.

- Nyitott a tűzoltásban, műszaki mentésben és az elsődleges katasztrófa-elhárításban a társszervekkel történő együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudása és a vezetői útmutatás alapján részt vesz a katasztrófavédelmi beavatkozási tevékenységekben, a tűzvédelmi és mentésirányítási feladatok megtervezésében, részfeladatok vezetőként történő végrehajtásában.

- Felelősséget vállal szakmai munkájának eredményeiért.

- Felelősséggel tartozik beosztottjai iránt.

7.1.2.3. Az iparbiztonsági szakirányon továbbá a katasztrófavédelmi szervező

a) tudása

- Magas szinten ismeri a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek létesítésére, működésére vonatkozó jogszabályokban és hatósági

előírásokban foglaltakat és azok gyakorlati alkalmazási eljárási és eszközrendszerét.

- Széles körű ismeretekkel rendelkezik a veszélyes anyagok különféle szállítási módozataival kapcsolatos jogszabályi és hatósági előírások, az ezekre vonatkozó hatósági eljárási rend területén.

- Beható ismeretekkel rendelkezik a kritikus infrastruktúrákkal összefüggő hazai és nemzetközi szabályozások alkalmazása területén, különös tekintettel azok működési rendjét meghatározó biztonsági követelményrendszerek vonatkozásában.

- Mélyrehatóan ismeri a veszélyes anyagokkal kapcsolatos közlekedési és ipari káresemények elleni védekezésre, valamint a nukleáris baleset-elhárításra vonatkozó eljárás és eszközrendszer alkalmazását.

b) képességei

- Képes a veszélyes anyaggal foglalkozó üzemekkel összefüggő iparbiztonsági hatósági és üzemeltetői biztonsági feladatok ellátására.

- Képes a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos hatósági ellenőrzési és szankcionálási tevékenység végzésére.

- Képes az iparbiztonsággal összefüggő védelmi tervek elkészítésére, dokumentációjának és alkalmazásának ellenőrzésére, valamint kockázatcsökkentő intézkedések előírására.

- Képes a veszélyes anyagokkal és áruval, illetve nukleáris létesítménnyel kapcsolatos káresemények elhárítását és felszámolását érintő szakértői feladatok végrehajtására és az együttműködő szervek szakmai koordinációjára.

- Képes a kritikus infrastruktúrák védelméből adódó katasztrófavédelmi hatósági és szakmai feladatok tervezésére és végrehajtására.

c) attitűdje

- Együttműködési készség jellemzi a hatósági engedélyezési, felügyeleti, ellenőrzési és balesetelhárítási feladatok végrehajtásában részt vevő hatósági és üzemeltetői szervezetekkel.

- Nyitott az iparbiztonság területén megjelenő új nemzetközi és hazai módszertan és eljárás önálló elsajátítására, ismeretei és képességei folyamatos szinten tartására.

- Elkötelezett a minőségi hatósági és szakértői feladatok végrehajtásának minőségéért.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai ismeretei és vezetői útmutatás alapján részt vesz az iparbiztonsági szakfeladatok megtervezésében, képviselésében, esetenként részfeladatok vezetőként történő végrehajtásában.

- Felelősséget vállal a hatósági és szakmai munkájának eredményeiért.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- műveltség, kultúra, értékek modul (bölcészettudomány, társadalomtudomány) 4-8 kredit,

- államtudományi modul (állam- és jogtudomány, hadtudomány, rendészettudomány, nemzetközi és fejlődéstanulmányok, információ- és kommunikációelmélet szakterületekből válogatva) 5-20 kredit,

- egyetemi közös közszoigálati gyakorlat 2-4 kredit,

- katasztrófavédelmi szakmai ismeretek: 83-93 kredit, amelyből

- jogi és államtudományi szakterület (közigazgatási jog; rendvédelmi ismeretek) 13-15 kredit,

- rendészeti humánmenedzsment és kommunikációs szakterület (katasztrófapszichológia, pedagógiai ismeretek, számítástechnikai ismeretek, katasztrófavédelmi informatikai rendszerek, idegen nyelv) 11-13 kredit,

- belügyi alapmodul és fizikai felkészítés szakterület (általános szolgálati ismeretek, közrendvédelem, testnevelés) 7-9 kredit,

- természettudományi alapozó szakterület (alkalmazott természettudományi ismeretek, térinformatikai ismeretek, katasztrófavédelmi egészségügyi ismeretek) 17-19 kredit,

- katasztrófavédelmi alapozó szakterület (veszélyhelyzeti ismeretek, katasztrófavédelmi jog és igazgatás, katasztrófavédelmi felelősség rendszere, nemzetközi katasztrófavédelmi jog) 35-37 kredit.

8.1.2. A szakirányok további tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya

a) katasztrófavédelmi műveleti szakirány

- katasztrófavédelmi műveleti szakmaspecifikus szakterület (polgári védelmi szakismeret, katasztrófa-megelőzés, katasztrófák következményeinek felszámolása, katasztrófa-elhárítás beavatkozási rendszere, katasztrófavédelem finanszírozási és logisztikai rendszere, környezetbiztonság; katasztrófavédelmi műveletek, önkormányzatok katasztrófavédelmi feladatai) 36-38 kredit,

- iparbiztonsági szakmaspecifikus szakterület (iparbiztonsági ismeretek) 3-5 kredit,

- tűzvédelmi szakmaspecifikus szakterület (katasztrófa-elhárítás technikai ismeretek, tűzvédelmi szakismeret, tűzvizsgálattan) 9-11 kredit;

b) tűzvédelmi és mentésirányítási szakirány

- tűzvédelmi szakmaspecifikus szakterület (tűzvizsgálat alapjai, tűzoltó technikai ismeretek, tűzoltási és műszaki mentési ismeretek, tűzmegelőzési ismeretek, tűzvizsgálattan, tűzvédelem finanszírozási rendszere, tűzoltó beavatkozások logisztikája, kényszerhelyzeti döntéshozatal technikái, inaktív tűzoltó technikák) 36-38 kredit,

- katasztrófavédelmi műveleti szakmaspecifikus szakterület (katasztrófavédelmi és polgári védelmi ismeretek, katasztrófavédelem finanszírozási és logisztikai rendszere) 9-11 kredit,

- iparbiztonsági szakmaspecifikus szakterület (iparbiztonsági ismeretek) 3-5 kredit;

c) iparbiztonsági szakirány

- iparbiztonsági szakmaspecifikus szakterület (iparbiztonságtan; kritikus infrastruktúra védelem, veszélyes anyagokkal kapcsolatos tevékenységek, ipari és közlekedési veszélyhelyzetek felszámolása, iparbiztonság gazdasági alapjai) 36-38 kredit,

- katasztrófavédelmi műveleti szakmaspecifikus szakterület (katasztrófavédelmi és polgári védelmi ismeretek) 3-5 kredit,

- tűzvédelmi szakmaspecifikus szakterület (tűzvédelmi szakismeret, tűzoltási és katasztrófa-elhárítási technikai ismeretek) 9-11 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez az Európai Unióban hivatalos idegen nyelvek egyikéből, ukrán, szerb, beás, lovári, orosz vagy kínai nyelvből

államilag elismert, legalább középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat összesen nyolc hetes (levelező képzésen hat hét) gyakorlat, amelyből a szakiránynak megfelelő, a hivatásos katasztrófavédelem, illetve a hivatásos tűzoltóság szerveinél végzett gyakorlat négy hét a második félévet követően és két hét külső, rendészeti, közigazgatási vagy gazdálkodó szervezetnél végzett gyakorlat a negyedik félév lezárását követően. További két hét időtartamot pedig a hallgatók az általuk választott, a szakdolgozatra való felkészülést szolgáló szakterületen töltenek le. A szakmai gyakorlat részletes követelményeit a szak tanterve határozza meg.